

har staaet i alle Landets Blade, saa at ingen, som interesserer sig for offentlige Forhold, har kunnet være uvidende om, hvilken Lovgivning vi stod overfor, ligesom ogsaa Referater af det kirkelige Udvalgs tyldige og dygtige Betænkning er gaaet ud til Pressen og til Offentligheden.

Nu staaer vi altsaa overfor Afslutningen af denne Lovgivning, og saaledes som Lovforslagene foreligger her, foreligger de som et Resultat af det andet høje Tings Behandling. I Folketinget har Partierne kæmpet om forskellige Bestemmelser, om direkte Præstevalg i Stedet for Valg ved Menighedsraadene, om Provstiudvalgene, om Adgang til Afstemning ved Bispembeders Besættelse og om Oprettelse af to nye Bispestole. De øvrige Lovforslag har der ikke været saa stor Strid om. Navnlig Lovforslagene om Brug af Kirker og om Sognebaandsløsning har der saa godt som ingen Strid været om, og man kan ogsaa sige, at disse Love giver Frihed saa fuldt ud, at der overhovedet ikke kan være mere tilbage at tale om i saa Henseende. Ethvert Medlem af Folkekirken staaer nu i det frieste Forhold til Præsterne. Han kan bruge sin Sognepræst, og Sognepræsten har Pligt til at betjene ham, men han kan ogsaa lade være, og han kan bruge en hvilken som helst anden Præst indenfor Folkekirken, som han bliver enig med i saa Henseende. Han kan slutte sig sammen med andre, danne en Valgmenighed og faa Sognekirken til Brug i saa Tilfælde, og han kan melde sig ud af Folkekirken, hvis han ønsker det for sammen med andre at danne en luthersk Frimenighed, og endda kan han faa sin Sognekirke til Brug, saa jeg ved ikke, hvordan et Medlem af Folkekirken egentlig skulde bære sig ad med at paa-vise, at disse Love lægger nye Baand paa ham. Det modsatte er jo Tilfældet. Hele den Tale om Tilbageskridt og Tvang og sligt, som har været fremme, har heller ikke nogen Sinde kunnet underbygges ved, at vedkommende, som fremsatte den, kunde pege paa et Sted i denne Lovgivning og sige: Her er dog et Tilbageskridt. Selv med Hensyn til Anmeldingen, som der har været saa megen Tale om, maa dog alle indrømme, at den er gjort lempeligere end før.

Saa har man sagt: Ja, men Provstiudvalgene — som der ogsaa tales om i Menighedsraadsloven, men som der gives nærmere Regler for i et Lovforslag, som senere kommer til Behandling — kan

bruges i en Kirkeforfatning, altsaa som et Led i en repræsentativ Forfatning. Det kan de maaske. Maaske kan Menighedsraadene ogsaa bruges i saa Henseende. Maaske kan de ikke bruges. Jeg ved ikke, hvorledes man vilde indrette en saadan Repræsentation for Folkekirken, hvis man i Fremtiden kom ind paa at ville have den. Antagelig vil man vel saa ikke nøjes med saa smaa Provstiudvalg, som her er Tale om, og heller ikke vil man nøjes med de Beføjelser, som her er til-lagt Provstiudvalgene. Det ved jeg intet om, thi det ligger ikke for, og jeg tror vanskeligt, det vil komme til at ligge for, før den Dag nærmer sig — maaske kommer ogsaa nok den Dag, det ved jeg ikke noget om —, da der bliver Stemning i vort Folk for, at Folkekirken helt skal skilles ud fra Staten og staa i samme Forhold til Staten som andre religiøse Samfund i Landet, Katolikker, Metodister, Baptister, eller hvad det nu kan være. Men saa længe det ikke for Alvor ligger for, tror jeg ikke, at den Frygt for en Kirkeforfatning, som man taler om, har noget paa sig, og derfor mener jeg ogsaa, at hele den Tale om, at Provstiudvalget skulde være saadant et rædsomt Led i en Kirkeforfatning, er temmelig ørkesløs. Det samme mente man for øvrigt i 1903, da man fik Menighedsraadsloven. Da angreb man Menighedsraadsloven fra to Sider; fra den ene Side sagde man: Vi er imod Menighedsraadene, for de kan blive et Led i en Kirkeforfatning; og fra den anden Side sagde man: Vi er imod Menighedsraadene, fordi de ikke er et rigtigt Led i en Kirkeforfatning; man skal ikke saadan bygge en Stump af Huset, men skal bygge det hele paa een Gang, saa at man faar det fra Spidsen nedad. Nu har vi dog haft disse Menighedsraad i en Snes Aar, og det har vist sig, at vort Folk har syntes om dem. Da man fik dem skudt ud i Aarene før 1912, og vi havde et Interregnum uden Menighedsraad, viste der sig saa megen Stemning for at genoplive dem, at de virkelig blev genoplivet. Nu tror jeg ikke, noget politisk Parti vilde tage den Risiko paa sig at faa dem aflivet paa ny. Altsaa, den Paastand om, at Provstiudvalgene skulde være et Led i en saadan Kirkeforfatning, synes jeg er ørkesløs.

Man har dernæst sagt: Men Bispvalg er upaatvilelig et saadant Led. Ja, lad os se et Øjeblik paa det. Dette Lovforslag, som her foreligger, er jo underkastet nogle Ændringer i Folketinget; det